

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 14 oktober 2004****om genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik**

(2004/741/EG)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA
REKOMMENDATIONmed beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska
gemenskapen, särskilt artikel 128.4 i detta,

med beaktande av kommissionens rekommendation,

med beaktande av Sysselsättningskommitténs yttrande, och

av följande skäl:

- (1) Den europeiska sysselsättningsstrategin är central för genomförandet av sysselsättnings- och arbetsmarknadsmålen i Lissabonstrategin. För att Lissabonagendan skall kunna genomföras framgångsrikt måste medlemsstaternas sysselsättningspolitik på ett balanserat sätt främja tre mål som kompletterar och ömsesidigt stödjer varandra, nämligen full sysselsättning, kvalitet och produktivitet i arbetet samt social sammanhållning och integration. För att dessa mål skall uppnås krävs ytterligare strukturreformer som inriktas på tio specifika prioriteringsområden samt bättre styrelseformer.
- (2) Genom den reformerade europeiska sysselsättningsstrategin från 2003 har tonvikten lagts vid ett perspektiv på medellång sikt och vid betydelsen av att alla politiska åtgärder som rekommenderas i riktlinjerna för sysselsättningen genomförs. En komplett översyn av riktlinjerna för sysselsättningen bör därför endast göras vart tredje år. Under de mellanliggande åren bör de bara uppdateras i mycket begränsad omfattning.
- (3) Rådet antog utan ändringar riktlinjerna för medlemsstaternas sysselsättningspolitik 2004 genom beslut 2004/740/EG⁽¹⁾.
- (4) Rådet antog den 22 juli 2003 en rekommendation om genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik⁽²⁾. Genomgången av medlemsstaternas nationella handlingsplaner för sysselsättning i den gemensamma rapporten om sysselsättningen 2003–2004 visar att medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter bara i begränsad utsträckning har följt dessa rekommendationer från rådet.
- (5) Den europeiska specialgruppen för sysselsättningsfrågor har rekommenderat att EU bör skärpa rekommendationerna till medlemsstaterna. Framför allt bör åtgärder vidtas för att öka anpassningsförmågan hos arbetstagare och företag, förmå fler människor att komma in och stanna kvar på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla, få till stånd fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande, samt säkerställa ett effektivt genomförande av reformer genom bättre styrelseformer. Rådet och kommissionen delar denna bedömning och har integrerat de politiska budskap som framförs i specialgruppens rapport i den gemensamma rapporten om sysselsättningen.
- (6) Analysen av genomförandet av riktlinjerna och rådets rekommendationer från 2003 i den gemensamma rapporten om sysselsättningen samt de generella och landspecifika politiska budskapen i rapporten från specialgruppen för sysselsättningsfrågor ligger till grund för EU:s rekommendationer till nationell sysselsättningspolitik 2004.
- (7) Riktlinjerna för sysselsättningen gäller de nya medlemsstaterna sedan anslutningen. Alla nya medlemsstater har under de senaste åren avlagt rapport om genomförandet av de gemensamma utvärderingarna avseende riktlinjerna för sysselsättningen. De flesta nya medlemsstater måste tillsammans med arbetsmarknadens parter intensifiera sitt arbete med att modernisera sysselsättningspolitiken för att den pågående omstruktureringen av deras ekonomier skall kunna genomföras fullt ut. Det är mycket viktigt att det skapas en ny balans mellan flexibilitet och trygghet samt att öka sysselsättningen och investeringarna i humankapital genom ett livslångt lärande. Arbetskraftens hälsa måste också förbättras. För att uppnå en fullständig och effektiv användning av Europeiska socialfondens medel, som väsentligt bidrar till investeringarna i humankapital och livslångt lärande, är det fortfarande av yttersta vikt i flertalet av de nya medlemsstaterna att arbetsmarknadens parter samarbetar och att myndigheterna avsevärt förbättrar sin administrativa kapacitet.
- (8) De landspecifika budskapen i rapporten från den europeiska specialgruppen för sysselsättningen ligger helt i linje med den analys som gjorts av rapporterna om genomförandet av de gemensamma utvärderingarna, och kan användas som vägledning för genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen i de nya medlemsstaterna.

⁽¹⁾ Se sidan 45 i detta nummer av EUT.⁽²⁾ EUT L 197, 5.8.2003, s. 22.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS medlemsstaterna att särskilt vidta de åtgärder som anges i bilagan. Denna rekommendation ersätter rådets rekommendation av den 22 juli 2003.

Utfärdad i Luxemburg den 14 oktober 2004.

På rådets vägnar

P. VAN GEEL

Ordförande

BILAGA

LANDSPECIFIKA REKOMMENDATIONER OCH PRIORITERINGAR

Att erbjuda fler och bättre arbetstillfällen är den viktigaste fråga som måste behandlas. Vid Europeiska rådets vårmöte underströks det att medlemsstaterna inom ramen för en samlad sysselsättningsstrategi snarast bör uppmärksamma fyra särskilda problem: anpassningsförmåga, åtgärder för att locka fler människor till arbetsmarknaden, förbättringar av de kvalitativa aspekterna på arbetet samt investeringar i humankapital. Europeiska rådet betonade även att det inte bara är regeringarna som skall stödja och främja förändring. För att åstadkomma detta stöd uppmanade Europeiska rådet medlemsstaterna att bilda partnerskap för reformer där arbetsmarknadens parter, det civila samhället och de offentliga myndigheterna medverkar i överensstämmelse med nationella system och traditioner.

De viktigaste budskapen från rådet (sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor), som stödde den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och analysen i den gemensamma rapporten om sysselsättningen av genomförandet av riktlinjerna och rådets rekommendationer från 2003, visar att alla medlemsstater och arbetsmarknadens parter omedelbart bör prioritera följande:

- Öka anpassningsförmågan hos arbetstagare och företag, bland annat genom att främja flexibilitet och trygghet på arbetsmarknaden, modernisera och bredda begreppet anställningstrygghet, skapa så många arbetstillfällen som möjligt och öka produktiviteten.
- Förmå fler människor att ta sig in och stanna kvar på arbetsmarknaden, se till att arbete lönar sig för alla, bland annat genom att utforma övergripande strategier för aktivt åldrande, ytterligare utveckla politik för att öka deltagandet på arbetsmarknaden, stärka de aktiva arbetsmarknadspolitiska insatserna med individuellt anpassade tjänster till alla arbets sökande och genomföra en politik som gör att det lönar sig att arbeta med stöd av såväl ekonomiska som icke-ekonomiska incitament.
- Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande bland annat genom att dela kostnader och ansvar mellan offentliga myndigheter, företag och enskilda, och bredda utbildningsutbudet, särskilt för dem som bäst behöver det, såsom äldre eller lågutbildade arbetstagare.
- Säkerställa ett effektivt genomförande av reformerna genom bättre styre bland annat genom att bygga upp partnerskap för reform som mobiliserar stöd från och deltagande av arbetsmarknadens parter och olika aktörer, vid behov uppställa mål som motsvarar dem som fastställts på europeisk nivå och säkerställa att offentliga medel används effektivt, främja de nationella handlingsplanernas roll och göra dem mer synliga samt stärka de landspecifika rekommendationerna och utveckla ett mer effektivt ömsesidigt lärande.

Inom denna ram har följande landspecifika rekommendationer och prioriteringar fastställts:

REKOMMENDATIONER TILL DE ENSKILDA LÄNDERNA**BELGIEN**

Trots en positiv trend sedan 1997 ligger sysselsättningsintensiteten i Belgien tydligt under EU-genomsnittet och kraftigt under Lissabonmålen. Sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare är bland de lägsta i EU-25. Sysselsättningsintensiteten för utländska medborgare är uppseendeväckande låg. Efter flera år av stadig nedgång har sysselsättningen nu börjat öka. Vuxna deltar i allt mindre grad i utbildning.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Belgien omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Föregripa och bidra till hanteringen av företagsomstruktureringar på ett bättre sätt, i synnerhet vid kollektiva uppsägningar.
- Minska lönebikostnaderna ytterligare, i synnerhet för lågavlönade, samtidigt som konsolideringen av de offentliga finanserna säkras.
- Förbättra samarbetet mellan regionala arbetsförmedlingar för att främja rörligheten mellan regionerna.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Se över skatte- och förmånssystemen i syfte att undanröja kvarvarande arbetslöshetsfallor och införa adekvata incitament till aktivt arbetssökande genom att se över gällande villkor för att få förmåner.
- Se till att arbetsförmedlingarnas insatser i ökad utsträckning även omfattar vuxna arbetslösa, mindre gynnade ungdomar och invandrare.
- Fastställa en övergripande strategi för ett aktivt åldrande, underlätta tillgången till fortbildning, främja flexibla arbetsformer och effektivt arbetssökande för äldre arbetslösa, inbegripet att med beslutsamhet minska antalet förtidspensioneringar.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Vidta åtgärder för att minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid.
- Följa upp aktuella branschövergripande avtal för att öka arbetstagarnas deltagande i utbildning, särskilt för lågutbildade.

DANMARK

Sysselsättningsintensiteten i Danmark ligger en bra bit över de mål för sysselsättningen som ställdes upp i Lissabon, även för kvinnor och äldre arbetstagare. Arbetslösheten har visserligen ökat på senare tid vilket särskilt har drabbat högskoleutbildade och förvärrat långtidsarbetslösheten, men den ligger fortfarande kvar på en relativt låg nivå. Med tanke på den höga sysselsättningsintensiteten är det mycket viktigt att Danmark säkrar ett adekvat arbetskraftsutbud på lång sikt.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Danmark omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Minska det totala skattetrycket på arbete ytterligare samtidigt som konsolideringen av de offentliga finanserna säkras.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Genomföra en heltäckande strategi för ett aktivt åldrande, bl.a. vid behov avveckla incitament till förtidspension.
- Se över skatte- och förmånssystemen för att minska marginalskattesatserna och öka incitamenten att arbeta för låginkomsttagare, arbetslösa och personer utanför arbetskraften.
- Följa upp effekterna av de nya reformerna för att integrera invandrare på arbetsmarknaden, i synnerhet satsningarna på att bygga upp de nödvändiga baskunskaper som arbetstagarna behöver för att få arbete.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Följa utvecklingen när det gäller yrkesutbildning mot bakgrund av den senaste tidens höjningar av undervisningsavgifterna.

TYSKLAND

Sysselsättningsintensiteten i Tyskland ligger över EU-genomsnittet men fortfarande långt under Lissabonmålen. Sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare släpar efter. Sysselsättningsintensiteten för kvinnor ligger över EU-genomsnittet men stagnerar. Situationen varierar mellan regionerna, men totalt sett gynnades den tyska arbetsmarknaden under åren av ekonomisk tillväxt i EU mellan 1997 och 2000. Under de därpå följande åren minskade sysselsättningen och arbetslösheten ökade. Arbetslösheten och speciellt långtidsarbetslösheten är fortfarande bland de högsta i EU. De regionala skillnaderna mellan de östra och västra delarna av landet är fortfarande avsevärda.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Tyskland omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Se över finansieringen av systemen för social trygghet i syfte att minska lönebikostnaderna samtidigt som konsolideringen av de offentliga finanserna säkras.
- Uppmuntra arbetsmarknadens parter att ta ansvaret för att lokala, regionala och sektorsvisa skillnader i produktivitet och villkor på arbetsmarknaden på ett stabilt sätt skall återspegla lönebildningen, och sträva efter ytterligare flexibilitet när det gäller arbetstider och möjligheter till utbildning, t.ex. genom utbildningskonton (se riktlinje 5 i de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken (BEPG)).
- Främja tillväxten av små och medelstora företag, i synnerhet genom enklare regler och bättre möjligheter att få finansiering. Förbättra villkoren för företagande, särskilt i landets östra delar.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Fortsätta reformera skatte- och socialbidragssystemet och i samband med detta se till att det finns tillräckliga incitament att börja arbeta. Noga övervaka och utvärdera genomförandet av Hartz-reformerna och andra arbetsmarknadsreformer för att se till att de offentliga arbetsförmedlingarnas effektivitet ständigt förbättras när det gäller att stödja arbetslösa personer.
- Se över eventuella skatteregler som inverkar negativt på kvinnors arbetsmarknadsdeltagande, förbättra barnomsorgen, särskilt i de västra delstaterna, och förbättra överensstämmelsen mellan skolscheman och arbetstider, uppmuntra arbetsmarknadens parter att ta sitt ansvar för att väsentligt minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män.
- Ytterligare utveckla en heltäckande strategi för ett aktivt åldrande så att människor stannar kvar i arbete, särskilt efter 60 års ålder, fortsätta uppmuntra deltidsarbete för män och förbättra möjligheterna till utbildning för äldre arbetstagare.
- Förstärka insatserna för att integrera invandrare.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Höja utbildningsnivåerna i arbetskraften och stärka incitamenten för att öka deltagandet i livslångt lärande, särskilt för lågutbildade, anställda i små och medelstora företag och äldre arbetstagare.
- Fortsätta modernisera den varvade utbildningen, minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid.

GREKLAND

Antalet nya arbetstillfällen har visserligen ökat på senare tid, men Grekland har fortfarande en sysselsättningsintensitet som hör till de lägsta i EU, särskilt för kvinnor. Arbetslösheten minskar, men från en hög nivå. Det svarta arbetet är omfattande. Arbetskraftens produktivitet har ökat avsevärt, men ligger fortfarande på en låg nivå. Vuxna persons deltagande i utbildning är också fortfarande synnerligen lågt, särskilt med tanke på den låga utbildningsnivån bland befolkningen i arbetsför ålder. Under senare år har den ökade invandringen bidragit till arbetskraftsutbudet.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Grekland omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Till fullo genomföra det avtalade reformpaketet för arbetsmarknaden. Gör det än mer attraktivt med deltidsarbete och etablera bemanningsföretag för att åstadkomma en större bredd när det gäller arbetsformer.
- Minska lönebikostnaderna samtidigt som konsolideringen av de offentliga finanserna säkras. Gör mer för att svart arbete skall omvandlas till reguljär sysselsättning genom att göra det mer attraktivt för såväl arbetsgivare som arbetstagare att ingå standardiserade och andra anställningsavtal samt höja kapaciteten att säkerställa efterlevnaden av lagarna.
- Främja ett mer sysselsättningsvänligt företagsklimat.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Vidta kraftfullare åtgärder för att effektivisera och öka antalet aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att en större andel av de personer som står utanför arbetskraften och arbetslösa skall omfattas.
- Skynda på etableringen av effektiva arbetsförmedlingar i hela landet som erbjuder förebyggande och individuellt anpassade tjänster. Uppgradera systemen för statistikuppföljning.
- Ytterligare öka incitamenten för kvinnor att komma ut på arbetsmarknaden, bl.a. genom deltidsanställning. Öka utbudet av barnomsorg och anhörigvård till rimligt pris.
- Fastställa en övergripande strategi för ett aktivt åldrande med flexibla arbetsformer, incitament som gör att äldre arbetstagare uppmuntras att stanna kvar längre i arbete och främjad kompetensutveckling.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid och anpassa den högre utbildningen så att den bättre motsvarar behoven på arbetsmarknaden.
- Se över incitamenten för att främja ett livslångt lärande och öka deltagandet i utbildning, särskilt för lågutbildade och invandrare.

SPANIEN

Mellan 1997 och 2002 ökade sysselsättningsintensiteten mest i Spanien av alla medlemsstater och under samma period minskade den spanska arbetslösheten mest jämfört med alla medlemsstater. Arbetslösheten ligger dock en bra bit över EU-genomsnittet och sysselsättningsintensiteten en bra bit under. Situationen varierar kraftigt mellan regionerna, vilket betyder att åtgärder för att minska de regionala skillnaderna fortfarande måste prioriteras. Sysselsättningsintensiteten för kvinnor och äldre arbetstagare är fortfarande synnerligen låg. En mycket hög andel (omkring en tredjedel) av arbetstagarna är dessutom fortfarande visstidsanställda. Arbetskraftens produktivitet ligger fortfarande på låga nivåer. Utbildningsnivån är fortfarande mycket låg totalt sett och vuxna personers deltagande i yrkesutbildning är också mycket lågt. Under senare år har den ökade invandringen bidragit till arbetskraftsutbudet.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Spanien omedelbart bör prioritera följande åtgärder:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Främja moderniseringen av arbetsorganisationen för att öka produktiviteten och kvaliteten i arbetet.
- Se över regelverket så att det blir mer attraktivt för arbetsgivare att anställa fast personal och så att visstidsanställning motverkas i syfte att minska segmenteringen på arbetsmarknaden. Gör det mer attraktivt för arbetstagare att arbeta för bemanningsföretag och undanröja hindren för deltidsarbete.
- Tillämpa möjligheten att differentiera löner efter produktivtetsutveckling på lokal, regional och branschmässig nivå (se riktlinje 5 i den allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken (BEPG)).

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Öka incitamenten för kvinnor att arbeta. Öka utbudet av barnomsorg och anhörigvård till rimligt pris.
- Se till att mindre gynnade grupper i högre grad omfattas av aktiva arbetsmarknadsåtgärder, i synnerhet ungdomar, funktionshindrade, invandrare och långtidsarbetslösa samt se till att åtgärderna är effektiva. Fullborda moderniseringen av de offentliga arbetsförmedlingarna, inklusive systemet för statistikövervakning, stärka samordningen mellan de regionala arbetsförmedlingarna och behandla de kvarstående hindren för geografisk rörlighet.
- Fastställa en övergripande strategi för ett aktivt åldrande med flexibla arbetsformer, incitament för att uppmuntra äldre arbetstagare att stanna kvar längre i arbete och utbildning.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid samt säkerställa kvaliteten inom den högre utbildningen och se till att den motsvarar behoven på arbetsmarknaden.
- Stärka incitamenten för ett livslångt lärande så att fler deltar i utbildning, i synnerhet lågutbildade.

FRANKRIKE

I Frankrike ligger den totala sysselsättningsintensiteten under EU-genomsnittet. Sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare (55–64 år) är en av de lägsta inom EU. Arbetslösheten sjönk avsevärt mellan 1997 och 2000, men har ökat igen under åren av ekonomisk nedgång. Arbetslöshetssiffrorna är fortfarande bland de högsta i EU och siffrorna är särskilt höga för ungdomar (15–24 år). Sysselsättningsintensiteten för utländska medborgare är uppseendeväckande låg, främst för kvinnor. Andelen visstidsanställningar överskrider fortfarande genomsnittet för EU-15, och vuxnas deltagande i utbildning ligger fortfarande något under genomsnittet.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Frankrike omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Underlätta en övergång från visstidsanställning till fast anställning för att undvika segmenteringen på arbetsmarknaden samt förbättra möjligheterna att stanna kvar och vidareutvecklas på arbetsmarknaden.
- Utveckla ett effektivare system som gör det möjligt att föregripa och hantera omstruktureringar.
- Främja ett företagsvänligt klimat för att utveckla små och medelstora företag och följa upp hur väl man lyckas öka antalet nya företag.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Följa upp vilka effekter pensionsreformen får på pensionsåldern och ta fram en heltäckande strategi för ett aktivt åldrande för att förmå äldre arbetstagare att stanna kvar längre i arbete genom att anpassa arbetsvillkor, förbättra möjligheterna till utbildning och med beslamsamhet minska antalet förtidspensioneringar.
- Förbättra samordningen mellan arbetsförmedlingarna för att främja individuellt anpassade tjänster. Skapa effektiva möjligheter för arbetslösa ungdomar och för invandrare, särskilt kvinnor, att få arbete och yrkesutbildning.
- Utvärdera den nyligen genomförda reformen av arbetslöshetsförsäkringen och se till att den åtföljs av adekvata krav och effektivt arbetsökande.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Se till att avtalet om yrkesutbildning som ingåtts av arbetsmarknadens parter samt lagen om utbildning under hela yrkeslivet leder till att en större andel av befolkningen deltar i utbildning, särskilt lågutbildade och anställda i små och medelstora företag.
- Minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid. Underlätta och uppmuntra tillträde till lärlingsprogram.

IRLAND

Irland har gjort imponerande framsteg när det gäller sysselsättningen och produktiviteten sedan 1997. Den totala sysselsättningsintensiteten har ökat från 56,1 % till 65,3 %, arbetslösheten har sjunkit med nästan två tredjedelar och långtidsarbetslösheten har minskat från 5,6 % till 1,3 %. Arbetskraftsdeltagandet för kvinnor har visserligen ökat, men skillnaden mellan kvinnors och mäns sysselsättningsintensitet är fortfarande stor. Löneskillnaderna mellan kvinnor och män är också betydande. Bristen på arbetskraft är fortfarande ett problem som dock underlättas genom en ökad invandring. En viktig del av Irlands framgångar är landets förmåga att locka till sig utländska direktinvesteringar. Samarbetet mellan arbetsmarknadens parter, skattesystemet, ett gynnsamt regelverk och investeringarna i humankapital är också viktiga faktorer.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Irland omedelbart bör prioritera följande:

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Öka möjligheterna för en större andel arbetslösa och personer utanför arbetskraften att delta i aktiva arbetsmarknadsåtgärder och se till att åtgärderna är verkningfulla.
- Öka utbudet av barnomsorg till rimligt pris och vidta omedelbara åtgärder för att ta itu med orsakerna till löneskillnaderna mellan könen.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Genomföra en samlad strategi för livslångt lärande för att minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid och öka deltagandet i yrkesutbildning, särskilt för lågutbildade och äldre arbetstagare.

ITALIEN

Trots de svaga ekonomiska förutsättningarna är sysselsättningsstillväxten fortfarande positiv och bekräftar de framsteg som gjorts sedan 1997. Sysselsättningsintensiteten hör dock fortfarande till de lägsta i EU. Kvinnors arbetskraftsdeltagande och sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare hör också fortfarande till de lägsta i EU-25. Arbetslösheten minskade under den senaste perioden, men den ligger fortfarande över genomsnittet för EU-15. Med en arbetslöshet på omkring 5 % i de centrala och norra delarna, jämfört med 18 % i de södra, är det mycket viktigt att åtgärda de regionala skillnaderna. Svart arbete är fortfarande synnerligen utbrett även om sysselsättningsituationen för 700 000 invandrare har normaliserats. Utbildningsnivån är fortfarande mycket låg totalt sett och deltagandet i yrkesutbildning är också mycket lågt.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Italien omedelbart bör prioritera följande åtgärder:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Nära övervaka reformerna av regelverket för att minska obalanserna mellan tillsvidareanställningar och visstidsanställningar och segmenteringen på arbetsmarknaden. Bygga ut och effektivisera arbetslöshetsförsäkringen.
- Minska lönebikostnaderna ytterligare, särskilt för lågavlönade, samtidigt som konsolideringen av de offentliga finanserna säkerställs. Göra mer för att omvandla svart arbete till reguljär sysselsättning genom att avlägsna negativt inverkan skatteregler och förbättra kapaciteten att kontrollera att lagstiftningen efterlevs.
- Uppmuntra arbetsmarknadens parter att se över systemen för löneförhandling så att de anpassas till regionala skillnader på arbetsmarknaden (se riktlinje 5 i de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken (BEPG)).

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Tillsammans med regionala myndigheter säkerställa en effektiv arbetsförmedling i hela landet och genomföra partnerskap mellan offentliga och privata operatörer. Förbättra möjligheterna att få tillgång till effektiva individuellt anpassade tjänster och öka deltagandet i aktiva arbetsmarknadsåtgärder, särskilt i landets södra delar. Särskilt beakta situationen för ungdomar, mindre gynnade grupper och lågutbildade. Införa ett nationellt datoriserat system för arbetsmarknadsinformation utan ytterligare dröjsmål.
- Öka utbudet av barnomsorg, särskilt för barn under tre år, och annan anhörigvård till rimligt pris, så att det blir enklare för kvinnor att ta sig ut på arbetsmarknaden, inbegripet genom deltidsarbete.
- Utveckla den fastställda strategin för aktivt åldrande och säkerställa att de planerade reformerna ger tillräckliga incitament till fortsatt arbete för arbetstagarna och motverkar förtidspensionering.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Kontrollera de senaste reformerna för att säkerställa att de höjer utbildningsnivån i arbetskraften, minskar antalet unga som lämnar skolan i förtid och leder till att den högre utbildningen anpassas till behoven på arbetsmarknaden för att underlätta övergången till arbetslivet.
- Säkerställa effektiva incitament till ett livslångt lärande och, tillsammans med arbetsmarknadens parter, öka deltagandet i utbildning, i synnerhet för lågutbildade, bl.a. genom att effektivt utveckla yrkesövergripande fonder.

LUXEMBURG

Sysselsättningsintensiteten i Luxemburg ligger nära EU-genomsnittet men fortfarande under EU:s mål. Arbetslösheten är fortfarande låg och långtidsarbetslösheten är en av de lägsta i EU.

Den ekonomiska högkonjunkturen under senare delen av 1990-talet har dock inte lett till en genomgående högre sysselsättningsintensitet. De nya arbetstillfällena har främst gått till gränsarbetare och kvinnor, medan sysselsättningen för äldre arbetstagare fortfarande ligger kvar på en mycket låg nivå. Deltagandet i utbildning ligger fortfarande under genomsnittet för EU-15.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Luxemburg omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Främja tillväxten av nystartade företag och främja företagsutbildning i syfte att gynna alternativa källor till skapande av sysselsättning.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Utveckla en heltäckande strategi för ett aktivt åldrande, i synnerhet inom den privata sektorn, och förstärka de nya initiativen som har till syfte att förmå arbetstagare att stanna kvar längre på arbetsmarknaden genom att kraftfullt minska antalet förtidspensioneringar.
- Främja arbetsinriktade lösningar för personer som omfattas av invaliditetspensionssystemet, men som kan arbeta.
- Förbättra tjänsteutbudet så att det blir enklare att förena yrkesliv och privatliv samt uppmuntra kvinnor att återgå till arbete efter långa perioder utanför arbetsmarknaden; åtgärda orsakerna till löneskillnaderna mellan könen.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Säkerställa ett effektivt genomförande av ramlagstiftningen om fortbildning i syfte att stärka incitamenten till ett livslångt lärande och öka deltagandet i utbildning, i synnerhet för lågutbildade.
- Se över hela systemet för livslångt lärande så att den allmänna och den yrkesinriktade utbildningen bättre överensstämmer. Minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid.

NEDERLÄNDERNA

Sysselsättningsintensiteten för både kvinnor och män ligger klart över Lissabonmålen, men sysselsättningsintensiteten för invandrare är fortfarande låg. Arbetsmarknaden präglas av en exceptionellt hög andel deltidsarbetande (omkring 44 % av arbetskraften) och ett stort antal människor med invaliditetspension. Sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare ligger över EU-genomsnittet men fortfarande långt under EU-målet. Arbetslösheten har ökat betydligt sedan 2001, men är fortfarande en av de lägsta i EU. Regering och arbetsmarknadens parter undertecknade hösten 2003 en överenskommelse som bl.a. innebär att lönerna fryses under 2004 och 2005.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Nederländerna omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Genomföra och noga följa löneutvecklingen i linje med "höstöverenskommelsen" mellan regering och arbetsmarknadens parter (se riktlinje 5 i de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken (BEPG)).

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Systematiskt undersöka arbetsförmågan hos personer som uppstår invaliditetspension och bistå de arbetsföra med att förbereda sig för och hitta ett lämpligt arbete. Särskilt inrikta sig på överrepresenterade grupper som uppstår sådana förmåner, t.ex. kvinnor under 40 år.
- Stärka det förebyggande arbetet för vuxna. Effektivisera de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna för personer som uppstår sociala förmåner och personer som löper störst risk att hamna utanför arbetskraften och förbättra möjligheterna att få tillgång till dessa åtgärder. Underlätta integrationen av invandrare.
- Kombinera avvecklingen av systemen för förtidspension med incitament för arbetstagare att arbeta längre eller delta i utbildning, i synnerhet för lågutbildade äldre arbetstagare.
- Underlätta övergången från deltidsanställning till heltidsanställning. Vidta omedelbara åtgärder för att ta itu med orsakerna till löneskillnaderna mellan kvinnor och män. Se till att det blir billigare med barnomsorg.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Vidta åtgärder för att minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid. Stärka incitamenten till livslångt lärande och öka deltagandet i utbildning, särskilt för lågutbildade och personer utanför arbetskraften.

ÖSTERRIKE

Österrike har i linje med Lissabonmålen uppnått en hög sysselsättningsintensitet totalt sett och en relativt hög sysselsättningsintensitet för kvinnor. Arbetslösheten är en av de lägsta i EU. Samarbetet mellan arbetsmarknadens parter spelar en viktig roll för moderniseringen av arbetsorganisationen, den förbättrade arbetslagstiftningen och en tillfredsställande löneutveckling. Sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare är dock synnerligen låg. Sysselsättningstillväxten har mattats av och arbetslösheten har börjat stiga. Vuxnas deltagande i utbildning ligger under EU-genomsnittet. Löneskillnaderna mellan kvinnor och män hör fortfarande till de största i EU.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Österrike omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Följa upp och vid behov komplettera den reformerade lagstiftningen om avgångsvederlag och framstegen med det planerade genomförandet av rätten till förmåner vid arbetslöshet för egenföretagare för att främja den yrkesmässiga rörligheten.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Utveckla en heltäckande strategi för ett aktivt åldrande och avveckla systemen för förtidspension med fler incitament för äldre arbetstagare att stanna kvar längre på arbetsmarknaden, i synnerhet för äldre kvinnor; följa upp det reviderade pensionssystemets inverkan på den faktiska pensionsåldern och framstegen när det gäller att uppfylla de nationella målen.
- Åtgärda orsakerna till löneskillnaderna mellan kvinnor och män; öka utbudet av barnomsorg till rimligt pris och utvärdera hur det nuvarande barnomsorgsbidraget kvantitativt och kvalitativt påverkar kvinnors förvärvsverksamhet.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Se över incitamenten till ökat deltagande i yrkesutbildning, särskilt för lågutbildade och invandrare.

PORTUGAL

Portugal har nästan nått Lissabonmålet för den totala sysselsättningen och ligger lite över sysselsättningsmålen för kvinnor och äldre arbetstagare. Den senaste tidens konjunkturedgång har lett till att arbetslösheten börjar öka, men den ligger fortfarande på en relativt låg nivå i ett EU-perspektiv. Produktiviteten är liksom utbildningsnivån totalt sett fortfarande synnerligen låg. Deltagandet i utbildning ligger ännu på en mycket låg nivå. Vidare är en betydande andel (mer än 20 %) visstidsanställda. Under senare år har en ökad invandring bidragit till arbetskraftsutbudet.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Portugal omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Främja moderniseringen av arbetsorganisationen för att öka produktiviteten och kvaliteten i arbetet.
- Vidareutveckla den nya arbetslagstiftningen, göra tillsvidareanställning mer attraktivt för både arbetsgivare och arbetstagare samt motverka segmenteringen på arbetsmarknaden.
- Utveckla ett effektivare system för att föregripa och hantera omstruktureringar.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Intensifiera de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna för arbetslösa och personer utanför arbetskraften och se till att åtgärderna är effektiva. Intensifiera arbetet med att integrera invandrare.
- Åtgärda orsakerna till löneskillnaderna mellan kvinnor och män inom den privata sektorn och öka utbudet av barnomsorg och annan anhängigvård till rimligt pris.

- Utarbeta en övergripande strategi för ett aktivt åldrande och i samband med detta avveckla incitament till förtidspensionering, förbättra möjligheterna till utbildning samt tillhandahålla adekvata arbetsformer.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Se till att den nationella strategin för ett livslångt lärande verkligen leder till att utbildningsnivån ökar i hela arbetskraften, att incitamenten till ett livslångt lärande stärks och att deltagandet i utbildning ökar, särskilt för lågutbildade.
- Minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid och anpassa den högre utbildningen så att den bättre motsvarar behoven på arbetsmarknaden.

FINLAND

Finland når nästan sysselsättningsmålet för befolkningen som helhet och ligger över sysselsättningsmålet för kvinnor. Under de senaste tio åren har Finland lyckats öka sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare betydligt och ligger därmed nära EU-målet för äldre arbetstagare. Arbetslösheten ligger över EU-genomsnittet och är särskilt hög bland ungdomar.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Finland omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Minska lönebikostnaderna för lågavlönade samtidigt som sunda offentliga finanser upprätthålls.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Följa upp vilken verkan den nyligen reformerade aktiva arbetsmarknadspolitiken får på den strukturella arbetslösheten och de regionala skillnaderna. Vidta särskilda åtgärder för att underlätta aktivering och integrering av mindre gynnade ungdomar, funktionshindrade och invandrare.
- Fortsätta reformera skatte- och förmånssystemen för att undanröja arbetslöshetsfällor.
- Följa upp den nationella strategin för ett aktivt åldrande genom att förbättra arbetsvillkoren, incitamenten till och utbudet av utbildning för lågutbildade och äldre arbetstagare.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Vidta åtgärder för att minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid och intensifiera utbildningen för lågutbildade.

SVERIGE

Sverige ligger över EU:s samtliga mål för sysselsättningen, även de mål som ställts upp för kvinnor och äldre arbetstagare. Den totala arbetslösheten ligger på omkring 5 %. Insatserna bör fortsätta så att arbetskraftsutbudet säkras. När det gäller den åldrande befolkningen kommer arbetskraftsutbudet att behöva säkras genom en mobilisering av arbetskraftspotentialen bland invandrare, ungdomar och långtidssjukskrivna och genom ökade incitament att arbeta.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Sverige omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Underlätta tillväxten av små och medelstora företag, i synnerhet genom att minska de administrativa bördorna.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Motverka det ökande antalet långtidssjukskrivna genom att främja arbetsinriktade lösningar och förbättra arbetsvillkoren.
- Undanröja återstående arbetslöshetsfällor och motsvarande som gör att man hellre stannar utanför arbetskraften.
- Noga följa upp resultaten av insatserna för att integrera invandrare i arbetskraften.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid och förbättra möjligheterna till utbildning för lågutbildade och personer utanför arbetskraften. Åtgärda problemen med begynnande flaskhalsar och bristande överensstämmelse mellan utbud och efterfrågan när det gäller arbetskraftens kompetens inom sektorerna där kort eller medellång utbildning krävs.

FÖRENADE KUNGARIKET

Förenade kungariket ligger över samtliga mål för sysselsättningen, även de mål som ställts upp för kvinnor och äldre arbetstagare. Trots den globala konjunkturedgången har sysselsättningsintensiteten varit relativt stabil, och arbetslösheten ligger klart under EU-genomsnittet. Personer utanför arbetskraften och i mindre utsträckning de arbetslösa är dock fortfarande koncentrerade till vissa samfund och vissa grupper. Produktivitetsnivåerna, i synnerhet uttryckt per arbetad timme, är fortfarande jämförelsevis låga. Detta beror delvis på den relativt höga andelen lågutbildade i arbetskraften, inbegripet personer med otillräcklig grundutbildning. Löneskillnaderna mellan kvinnor och män hör fortfarande till de största i EU.

Den bedömning som gjorts av specialgruppen för sysselsättningen och den i den gemensamma rapporten om sysselsättningen gjorda analysen av genomförandet av EU:s riktlinjer och rådets rekommendationer från 2003 visar att Förenade kungariket omedelbart bör prioritera följande:

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Se till att lönerna inte ökar snabbare än produktiviteten (se riktlinje 3 i de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken (BEPG)).

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Se till att den aktiva arbetsmarknadspolitiken och förmånssystemen motverkar kunskapsförluster och främjar kvalitet i arbetet genom att förbättra incitamenten att arbeta och understödja en långsiktig integration och sysselsättningsmöjligheter på arbetsmarknaden för personer utanför arbetskraften och arbetslösa. Angripa problemet med det ökande antalet personer som uppstår förmåner på grund av sjukdom eller invaliditet och särskilt uppmärksamma ensamstående föräldrar och personer som bor i eftersatta områden.
- Förbättra utbudet av barnomsorg och annan anhörigvård till rimligt pris, öka möjligheterna till utbildning för lågavlönade deltidsarbetande kvinnor samt snarast åtgärda orsakerna till löneskillnaderna mellan kvinnor och män.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Genomföra nationella och regionala strategier för kompetensutveckling för att i ökad utsträckning främja ett livslångt lärande och därigenom öka produktiviteten och kvaliteten i arbetet. Lägga särskild tonvikt vid att förbättra arbetskraftens läs- och skrivkunnsighet och räknekunnsighet samt få 16–19-åringar och lågutbildade vuxna med lågavlönade arbeten att i ökad grad delta i utbildning och uppnå goda resultat.

PRIORITERADE OMRÅDEN FÖR DE NYA MEDLEMSSTATERNA

CYPERN

Sysselsättningsintensiteten i Cypern ligger klart över genomsnittet för EU-15, och arbetslösheten är låg. Andelen utländska arbetstagare, som ofta är visstidsanställda, har ökat kraftigt under de senaste åren till följd av behoven på arbetsmarknaden.

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- En särskild utmaning för Cypern är att öka innovationskapaciteten och få till stånd en större diversifiering inom tjänstesektorn.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Förvävsfrekvensen för kvinnor ligger över EU-genomsnittet, men mer kan göras för att utjämna skillnaderna mellan kvinnor och män. Insatserna bör bl.a. vara inriktade på att förbättra de olika formerna av omsorg, öka kvinnors deltagande i utbildning och göra det mer attraktivt med deltidsarbete.
- Utländska arbetstagare som kommer till Cypern för tillfälligt arbete utgör en stor andel av arbetskraften. Politiken för anställning av utländsk arbetskraft bör därför ses över, både när det gäller dessa arbetstagares bidrag till flexibiliteten på arbetsmarknaden och deras rättigheter och möjligheter.
- De förebyggande och aktiva arbetsmarknadsåtgärderna bör stärkas och inriktas mer på individuella behov och omfatta en större andel av de arbetslösa och funktionshindrade, äldre arbetssökande och kvinnor. Det är också mycket viktigt att de offentliga arbetsförmedlingarna byggs ut och moderniseras.

Få till stånd fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Cypern behöver inom ramen för den omorganisation av utbildningssystemet som pågått sedan 2000 utveckla en heltäckande nationell strategi för livslångt lärande så att färre ungdomar lämnar skolan i förtid, samverkan mellan grundutbildning och fortbildning förbättras och deltagandet i utbildning ökar.

TJECKIEN

Sysselsättningsintensiteten i Tjeckien ligger något över genomsnittet för EU-15. Arbetslösheten ligger ungefär på samma nivå som genomsnittet för EU-15, men har sakta ökat sedan mitten på 1990-talet. Sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare ligger nära EU-genomsnittet, men är låg, i synnerhet för kvinnor, med tanke på den tidiga pensionsålder som medges enligt lagstiftningen. De regionala obalanserna är markanta.

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Tjeckien behöver, när man genomför sin strategi för ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning, se till att lönerna inte ökar snabbare än produktiviteten.
- Den relativt höga skattekillen på arbete och lönebikostnader hämmar skapande av sysselsättning och gör lågutbildad arbetskraft så dyr att den drivs ut från arbetsmarknaden till sociala förmåner och/eller svart arbete. En konsekvent genomförd reform av skatte- och förmånssystemen torde därför ytterligare avskräcka från bidragsberoendet och säkerställa att reguljärt arbete lönar sig.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Även om Tjeckien ligger över EU-genomsnittet bör det ändå vara ett prioriterat område att få fler kvinnor och äldre arbetstagare att komma ut på arbetsmarknaden. En förstärkning av incitamenten för deltidsarbete torde bidra till detta.
- Större insatser krävs för att integrera de mest utsatta grupperna på arbetsmarknaden. Detta gäller särskilt hela landet utom Prag samt för romerna. För detta krävs förebyggande och aktiva arbetsmarknadsåtgärder i kombination med insatser för att motverka diskriminering och med stark tonvikt på utbildning, stöd till företagande och skapande av nya arbetstillfällen. Att modernisera de offentliga arbetsförmedlingarna är att betrakta som en prioritet.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Att bygga vidare på den nya strategin för utveckling av mänskliga resurser och öka deltagandet i högre utbildning och yrkesutbildning, både generellt och för lågutbildade, förefaller vara av största vikt för att stödja skapande av arbetstillfällen och främja yrkesmässig och geografisk rörlighet.

ESTLAND

Sysselsättningsintensiteten i Estland ligger en liten bit under genomsnittet för EU-15. Arbetslösheten har minskat under de senaste åren, men är fortfarande högre än EU-genomsnittet. Andelen långtidsarbetslösa är hög. Estland väntas bli kraftigt påverkat av den minskande andelen personer i arbetsför ålder till följd av den demografiska utvecklingen.

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Fler arbetstillfällen skulle kunna skapas om man minskar skattekillen på arbete, särskilt för lågavlönade, och arbetar för en större bredd när det gäller anställningsavtal och arbetstider. Detta bör gå hand i hand med insatser för att förbättra skattesystemet och omvandla svart arbete till reguljära arbetstillfällen. Det är också viktigt att lönerna inte utvecklas snabbare än produktiviteten.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Med tanke på den snabbt minskande andelen personer i arbetsför ålder bör Estland försöka minska andelen personer utanför arbetskraften och förmå fler människor att komma ut respektive stanna kvar på arbetsmarknaden. Det är fortfarande nödvändigt att Estland får ännu fler kvinnor, äldre arbetstagare och lågutbildade att komma i arbete.
- Som ett komplement till den nya estländska lagen om arbetslöshetsföräkring förefaller det väsentligt att man intensifierar de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna för att främja aktivt arbetsökande, förbättrar möjligheterna till utbildning för arbetslösa och ser till att arbetsmarknaden står öppen för alla. De offentliga arbetsförmedlingarna bör också få ökade resurser. Mindre gynnade grupper som långtidsarbetslösa, ungdomar, funktionshindrade och äldre arbetsökande behöver uppmärksammas särskilt. Personer som hör till etniska minoriteter eller som inte har tillräckliga kunskaper i landets språk utgör särskilda riskgrupper.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Med tanke på risken för obalans bör Estland uppmuntras att förbättra möjligheterna till utbildning för alla arbetstagare, särskilt de lågutbildade. Särskilda uppgifter som man måste ta itu med är att minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid och att säkerställa kvaliteten inom utbildningen. Att bygga upp ett system för livslångt lärande måste stå högt upp på dagordningen.

UNGERN

Sysselsättningsintensiteten i Ungern är låg, särskilt för lågutbildade, mindre gynnade grupper, kvinnor och äldre arbetstagare. Samtidigt ligger arbetslösheten klart under genomsnittet för EU-15. Förklaringen till detta är ett lågt arbetskraftsdeltagande med en stor del av befolkningen i arbetsför ålder utanför arbetskraften. Kraftiga obalanser råder på arbetsmarknaden mellan å ena sidan de centrala och västra regionerna, där den "moderna ekonomin" är koncentrerad, och resten av landet å den andra. Rörligheten mellan regioner och sektorer är låg, samtidigt som kunskapsgapen är uttryck både för att det råder brist på kvalificerad arbetskraft och för att utbildningssystemen inte är tillräckligt anpassade till behoven på arbetsmarknaden.

Öka arbetstagarnas och företagets anpassningsförmåga

- Skattekillen på arbete är fortfarande stor vilket utgör ett hinder för skapandet av ny sysselsättning och sannolikt bidrar till svart arbete. Med tanke på avmattningen i den ekonomiska tillväxten krävs ytterligare insatser, i samarbete med arbetsmarknadens parter, för att garantera en mer sysselsättningsvänlig löneutveckling. Denna drivs på av de mer konkurrenskraftiga delarna av ekonomin och bidrar därför inte nödvändigtvis till möjligheterna att skapa ny sysselsättning i de svagare delarna.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Arbetstagarnas hälsa ger anledning till oro, vilket delvis kan förklara den låga andelen yrkesverksamma. Det krävs därför en politik för bättre arbetsmiljö och bättre hälso- och sjukvård, även förebyggande sådan. Reformerna av socialförsäkringssystemen, inklusive förmånerna vid sjukdom, bör fortsätta med siktet inställt på att arbete skall löna sig och det svarta arbetet minska.
- Detta bör kompletteras med mer flexibla och familjevänliga arbetsformer, bl.a. attraktivare deltidsarbete, i synnerhet för kvinnor och äldre arbetstagare. Det är också nödvändigt med förstärkta förebyggande och aktiva arbetsmarknadsåtgärder för arbetslösa och personer utanför arbetskraften, särskilt i de allra minst gynnade regionerna. För detta krävs moderna offentliga arbetsförmedlingar som kan främja yrkesmässig och geografisk rörlighet. Inom ramen för integrationsstrategin krävs insatser för att förbättra romernas möjligheter att få arbete.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Satsningarna på strategier för ett livslångt lärande bör fortsätta och omfatta åtgärder för att minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid, främja lika tillgång till universitetsutbildning och bredda tillgången till fortbildning, i synnerhet för lågutbildade och mindre gynnade grupper. Det är viktigt att utbildningssystemets effektivitet och flexibilitet ökas för en bättre anpassning till arbetsmarknadens behov av kvalifikationer.

LITAUEN

Sysselsättningsintensiteten i Litauen har ökat något på senare tid, men ligger fortfarande klart under genomsnittet för EU-15. Arbetslösheten har minskat avsevärt, men ligger fortfarande en bra bit över EU-genomsnittet.

Öka arbetstagarnas och företagets anpassningsförmåga

- Den fortsatt jämförelsevis låga sysselsättningsandelen inom tjänstesektorn är en utmaning. Åtgärder har visserligen vidtagits för att lätta på skattebördan, men skattekillen är fortfarande hög på lågavlönat arbete, vilket hämmar skapandet av sysselsättning. Arbetsmarknadens parter har en viktig uppgift när det gäller att föregripa och bidra till hanteringen av omstruktureringar.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- I syfte att bygga vidare på reformen av det sociala biståndet och andra åtgärder för att se till att arbete lönar sig, förefaller det viktigt att stärka den aktiva arbetsmarknadspolitiken för att hjälpa arbetslösa och personer utanför arbetskraften tillbaka in på arbetsmarknaden. Framst bör man inrikta sig på att skapa större möjligheter till utbildning, erbjuda hjälp med att söka arbete, främja yrkesmässig rörlighet och modernisera de offentliga arbetsförmedlingarna.
- Kvinnors och äldre arbetstagares arbetskraftsdeltagande är visserligen relativt högt jämfört med EU-genomsnittet, men om hindren för deltidsarbete undanröjs torde nivåerna kunna stiga ytterligare.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Avsevärda satsningar krävs för att öka det livslånga lärandet och särskilt för att ytterligare modernisera utbildnings-systemet, minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid och öka deltagandet i fortbildning, särskilt för lågutbildade. Arbetsgivarnas deltagande i fortbildning, inbegripet deras bidrag till arbetstagarnas fortsatta yrkesutbildning, är ringa.

LETTLAND

En stark ekonomisk tillväxt har medfört att sysselsättningen i Lettland har ökat ganska kraftigt under de senaste två åren. Den totala sysselsättningsintensiteten ligger emellertid under genomsnittet för EU-15. Arbetslösheten ligger fortfarande över genomsnittet för EU-15, men med stora regionala skillnader. I Riga råder det brist på arbetskraft och kvalificerade arbetstagare.

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- För att skapa fler nya arbetstillfällen är det viktigt att vidareutveckla tjänstesektorn, i synnerhet i mindre gynnade regioner, och åtgärda problemet med svart arbete. Det svarta arbetet är omfattande, vilket minskar inbetalningarna av socialförsäkringsavgifter och i sin tur leder till högre skatt på arbete.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Reglerna om minimilön och skatte- och förmånssystemen bör utformas på ett sätt som sammantaget gör det tillräckligt attraktivt för människor att ta ett arbete inom den formella ekonomin. I synnerhet måste man se till att kvinnor uppmuntras att stanna kvar på arbetsmarknaden.
- Detta kräver också större satsningar på aktiva och förebyggande politiska åtgärder för arbetslösa, i synnerhet åtgärder till stöd för arbetssökande, företagande, geografisk rörlighet och bättre möjligheter till utbildning. Att modernisera de offentliga arbetsförmedlingarna är att betrakta som en prioritet. Man behöver i synnerhet säkerställa en mer rättvis arbetsmarknad som i högre grad står öppen för ungdomar och lågutbildade. Personer som hör till etniska minoriteter eller som inte har tillräckliga kunskaper i landets språk är särskilda riskgrupper.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Att överbygga kunskapsgapen och den bristande överensstämmelsen mellan utbud och efterfrågan när det gäller arbetstagarnas kompetens är en viktig uppgift. Fler insatser krävs för att öka möjligheterna till utbildning, minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid och öka tillgången till fortbildning, särskilt för lågutbildade. Detta bör ingå som ett led i en övergripande strategi för främjande av ett livslångt lärande.

MALTA

Sysselsättningsintensiteten i Malta är särskilt låg jämfört med genomsnittet för EU-15. Sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare är synnerligen låg. Sysselsättningsintensiteten för kvinnor är den lägsta inom EU-25: endast en tredjedel av kvinnor i arbetsför ålder arbetar. Arbetslösheten har ökat något under de senaste två åren, men ligger fortfarande under genomsnittet för EU-15.

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Viktiga utmaningar som Malta står inför är att dels genomföra sitt privatiseringsprogram och i den mån detta krävs omplacera de anställda, dels successivt minska de administrativa kostnaderna och skatten på arbete. I detta hänseende är det viktigt att utgå från bestämmelserna i den reviderade lagen om företagsfrämjande och följa upp verkan av detta.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Den största utmaningen för Malta är att öka utbudet av arbetskraft genom att höja sysselsättningsintensiteten för kvinnor. Med stöd av den reviderade lagen om anställningsvillkor krävs ytterligare åtgärder för att öka kvinnors yrkesverksamhet i den formella ekonomin. En förbättrad barnomsorg torde bidra mycket till detta.
- Att reformera skatte- och förmånssystemen är också att betrakta som en angelägen prioritering, eftersom skillnaderna mellan minimilön och nivån för sociala förmåner är för liten för att vara ett tillräckligt incitament till att börja arbeta. En sådan reform skulle också hjälpa till att omvandla svart arbete till reguljär sysselsättning.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Arbetskraftens låga utbildningsnivå och kunskapsgapen ger anledning till oro. Den höga andelen ungdomar som lämnar skolan i förtid, den utbredda analfabetismen och den höga andelen lågutbildade är särskilt oroande. Viktigt att prioritera är att öka den allmänna utbildningsnivån, minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid och öka deltagandet i utbildning, särskilt för lågutbildade. Arbetet med att få arbetsmarknadens parter att medverka vid utarbetandet av en mer systematisk strategi för utbildningen bör fortsätta.

POLEN

Sysselsättningsintensiteten i Polen är bland de lägsta inom EU-25. Situationen på arbetsmarknaden har försämrats under de senaste fyra åren. Sysselsättningsintensiteten är särskilt låg för kvinnor, äldre arbetstagare, ungdomar och lågutbildade. Arbetslösheten ligger nu på omkring 20 %, vilket är den högsta nivån sedan den ekonomiska omstruktureringen inleddes och den högsta siffran inom EU-25.

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Åtgärder för att främja ett mer sysselsättningsvänligt klimat och stötta företagande är särskilt viktiga, i synnerhet inom ramen för omstruktureringar.
- Det förefaller viktigt att man nu bygger vidare på de nyligen genomförda åtgärderna för minskade arbetskraftskostnader för lågutbildade och ungdomar genom att se över skatte- och förmånssystemen för att motverka den höga skattekillen på arbete på ett heltäckande sätt, i synnerhet på den nedre delen av löneskalan. Detta skulle också hjälpa till att minska det svarta arbetet.
- Arbetsmarknadens parter har en viktig uppgift att dels hålla löneutvecklingen på en sysselsättningsvänlig nivå, dels aktivt främja förändringar på företagsnivå och underlätta yrkesmässig rörlighet.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Polen bör, som en del av satsningarna på att bygga upp effektiva partnerskap för sysselsättning på lokal nivå och utveckla aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder, påskynda inrättandet av nya offentliga arbetsförmedlingar med tillräckliga resurser ifråga om finansiella medel, personal, utbildning och utrustning.
- Det är också viktigt att fortsätta reformera de olika förmånssystemen, bl.a. för invaliditetsförmåner och socialt bistånd, med sikten inställt på att främja aktivt arbetssökande och få människor att komma tillbaka i arbete. Mindre gynnade ungdomar bör ägnas särskild uppmärksamhet. Om hindren för deltidsarbete undanröjs skulle detta öppna möjligheter till arbete för kvinnor och äldre arbetstagare.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Det blir viktigt att bygga vidare på satsningarna på att utveckla en sammanhållen strategi för livslångt lärande och se till att utbildningssystemet förser arbetsmarknaden med personer som har den kompetens som krävs på en arbetsmarknad som präglas av strukturella förändringar. Särskilt viktigt blir det att säkerställa lika möjligheter till utbildning och förbättra effektiviteten och kvaliteten inom utbildningen. Större incitament att investera i utbildning och förbättrade möjligheter till utbildning är, liksom arbetsmarknadens parter engagemang, grundläggande förutsättningar för utvecklingen av strategin för livslångt lärande.

SLOVENIEN

Sysselsättningsintensiteten i Slovenien ligger något under genomsnittet för EU-15, men är särskilt låg för äldre arbetstagare. Arbetslösheten ligger klart under EU-genomsnittet.

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Samverkan mellan minimilönen och de olika komponenterna av skatten på arbete bör ses över för att öka arbetskraftsdeltagandet och minska det svarta arbetet. Insatserna för att främja flexibla arbetsformer är viktiga samtidigt som en adekvat balans mellan flexibilitet och trygghet måste upprätthållas.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- För Slovenien är det mycket viktigt att öka arbetskraftsdeltagandet bland personer som är över 55 år. Ytterligare insatser bör vara inriktade på att minska förtidspensioneringen, garantera att reformen av skatte- och förmånssystemen genomförs i samstämmighet (t.ex. åtgärderna som syftar till att minska svart arbete och pensionsreformen) i syfte att främja flexibla arbetsformer och möjligheterna till utbildning för äldre arbetstagare.
- För att se till att arbete lönar sig är det viktigt att se över samverkan mellan arbetslöshet, sociala förmåner och minimilönen i syfte att öka incitamentet att ta ett arbete inom den formella ekonomin. Den offentliga arbetsförmedlingen har tagit fram en heltäckande modell för genomförandet av den förebyggande strategin, men det är nödvändigt att förbättra personalutbildningen internt så att man på ett mer effektivt sätt kan ta hand om personer som är svårast att sysselsätta. De privata och de offentliga arbetsförmedlingarna bör utveckla ett närmare samarbete.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Det är viktigt att bygga vidare på den senaste tidens framsteg och på initiativ som syftar till att utveckla det livslånga lärandet så att den vuxna befolkningen fortbildar sig i högre utsträckning. För detta krävs det adekvata resurser och incitament för arbetstagare och arbetsgivare att investera i utbildning samt en klar definition av alla berörda parter och uppgifter. Att minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid är viktigt.

SLOVAKIEN

Den totala sysselsättningsintensiteten i Slovakien är fortfarande låg jämfört med genomsnittet för EU-15. Arbetslösheten minskar visserligen, men den är fortfarande mycket hög och med en stor andel långtidsarbetslösa. Sysselsättningsintensiteten för kvinnor är låg och sysselsättningsintensiteten för ungdomar, lågutbildade och äldre arbetstagare (framför allt kvinnor) är särskilt låg. De regionala obalanserna är markanta.

Öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga

- Det är nödvändigt att ytterligare minska den höga skattekillen på arbete, som till största delen består av sociala avgifter. Arbetsmarknadens parter bör uppmuntras att arbeta för en större bredd när det gäller anställningsavtal och arbetstider (t.ex. undanröja hindren för deltidsarbete), så att fler arbetstillfällen skapas och yrkesmässig rörlighet underlättas.

Förmå fler människor att ta sig in på arbetsmarknaden och se till att arbete lönar sig för alla

- Det är viktigt att på ett effektivt sätt fortsätta att undanröja arbetslöshetsfallor och motsvarande som gör att man hellre stannar utanför arbetskraften och att omvandla svart arbete till reguljär sysselsättning genom att bygga vidare på de pågående reformerna av skatte- och förmånssystemen. Genomförandet och verkan av reformerna bör följas upp noggrant.
- Som ett komplement till insatserna för att se till att arbete lönar sig krävs det särskilda insatser för att öka de äldre arbetstagarnas arbetskraftsdeltagande, särskilt genom arbetslagstiftningens och pensionsreformernas genomförande, flexibla arbetsformer och mer deltidsarbete. Detta skulle också kunna bidra till att öka kvinnors arbetskraftsdeltagande.
- Finansieringen av den aktiva arbetsmarknadspolitik och andelen personer som deltar i aktiva åtgärder förväntas stiga från den tidigare låga nivån. Det är viktigt att öppna arbetsmarknaden för fler och att genomföra reformer för att främja aktivt arbetssökande. För detta krävs en modern aktiv arbetsmarknadspolitik, större möjligheter till utbildning för arbetslösa och personer utanför arbetskraften samt moderna arbetsförmedlingar så att en större del av befolkningen omfattas. Riskgrupper (t.ex. långtidsarbetslösa, ungdomar, funktionshindrade, äldre arbetstagare) och mindre gynnade regioner kräver ytterligare uppmärksamhet. De nya prioriteringarna att integrera romerna måste snabbt omsättas i handling.

Göra fler och bättre riktade investeringar i humankapital och livslångt lärande

- Den alarmerande höga arbetslösheten bland ungdomar visar på behovet att överbrygga skillnaderna mellan de kunskaper som förvärvas under grundutbildningen och de kunskaper som krävs för att klara sig på arbetsmarknaden. Den ekonomiska omstruktureringen, de regionala obalanserna och kunskapsgapen kräver också att yrkesmässig och geografisk rörlighet främjas i högre grad under hela livet.
- Större incitament att investera i utbildning och bättre möjligheter till utbildning är grundläggande förutsättningar för att en strategi för livslångt lärande skall kunna utvecklas. Det är nödvändigt att uppmuntra till investeringar i humankapital och främja livslångt lärande genom att ytterligare reformera utbildningssystemet och se över hur enskilda, företag och samhället i sin helhet kan bidra till detta.